2024/2250

2024.10.10.

AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2024/2250 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2024. április 11.)

a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alap 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel a kilencedik, tizedik és tizenegyedik Európai Fejlesztési Alap 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,

— tekintettel az Európai Számvevőszék 35/2018. számú különjelentésére,

— tekintettel eljárási szabályzata 99. cikkére és 100. cikke harmadik franciabekezdésére, valamint V. mellékletére,

— tekintettel a Fejlesztési Bizottság véleményére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0110/2024),

A. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 208–211. cikkében említett uniós fejlesztési együttműködés az Egyesült Nemzetek Szervezete 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje (a továbbiakban: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend) és annak fenntartható fejlődési céljai által meghatározott globális kontextusban működik;

B. mivel az Unió számos fejlődő országgal ápol együttműködési kapcsolatot azzal a fő célkitűzéssel, hogy a kedvezményezett országoknak biztosított fejlesztési segély és technikai segítségnyújtás révén segítse a gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődést, elsődlegesen abból a célból, hogy hosszú távon csökkentse és megszüntesse a szegénységet;

C. mivel 1959-től 2020-ig az Európai Fejlesztési Alapok (EFA) fejlesztési együttműködési támogatást nyújtottak az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS) országoknak és a tengerentúli országoknak és területeknek (TOT-ok); mivel az AKCS-országokkal és a TOT-okkal fenntartott uniós kapcsolatokat szabályozó keretet a 2000. június 23-án Cotonouban aláírt, 20 évre szóló, később ideiglenesen meghosszabbított partnerségi megállapodás (a továbbiakban: Cotonoui Megállapodás) képezte; mivel a Szamoai Megállapodást 2023. november 15-én írták alá;

D. mivel a 11. EFA a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés 2020. december 31-i hatálybalépésével a végső szakaszába lépett; mivel azonban a meglévő finanszírozási megállapodásokra vonatkozó egyedi szerződéseket 2023. december 31-ig még aláírják, és az EFA által finanszírozott, folyamatban lévő projektek végrehajtása azok befejezéséig folytatódik;

E. mivel a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretben az AKCS-országoknak nyújtandó fejlesztési együttműködési támogatás a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) elnevezésű eszközbe, a tengerentúli országoknak és területeknek nyújtandó fejlesztési együttműködési támogatás pedig a Grönlandot is magában foglaló tengerentúli társulási határozatba épül be;

F. mivel a 9., 10. és 11. EFA nem része az Unió általános költségvetésének, végrehajtásuk és a róluk szóló beszámolás lezárásukig továbbra is külön történik;

G. mivel az EFA-kat szinte teljes egészében a Bizottság Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága (DG INTPA) irányítja, a 2022. évi EFA-kiadások kis részét (5 %) pedig az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága (DG ECHO) kezeli;

H. mivel a fejlesztési együttműködés a hagyományosabb adományozó-kedvezményezett modellből a kölcsönös érdekekre helyezett nagyobb hangsúly irányába fejlődik, amely nem csak a szociális ágazatokra terjed ki, hanem a fenntartható beruházásokra, a kereskedelemre és a magas hozzáadott értéket képviselő gazdasági ágazatok fejlesztésére, valamint a nemzetközi partnerségekre is a globális kihívások kezelése érdekében; mivel az EUMSZ szerint „az Unió fejlesztési együttműködési politikája elsődleges célként a szegénység mérséklésére, idővel pedig annak felszámolására irányul”;

I. mivel az Unió az „Európa együtt” megközelítés révén helyi szintű együttműködést folytat a tagállamokkal, a helyi kedvezményezettekkel és a többi adományozóval annak érdekében, hogy kézzelfogható hatást és átalakulást érjen el a partnerországokban;

A költségvetés végrehajtása

1. megjegyzi, hogy 2022-ben a 10. és 11. EFA pénzügyi végrehajtását (egyéni kötelezettségvállalások: 853 millió EUR; kifizetések: 2 386 millió EUR) a Tanács arra vonatkozó (EU) 2022/1223 határozata ([1]) jellemezte, hogy 600 millió EUR-t újra felhasználnak a 10. és 11. EFA visszavont pénzeszközeiből;

2. tudomásul veszi a Tanács határozatát, amely 600 millió EUR összeget különített el a tizedik és tizenegyedik EFA keretében visszavont projektekből olyan intézkedések finanszírozására, amelyek Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúját követően az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS) országokban kialakult élelmezésbiztonsági válság és gazdasági sokk kezelésére irányulnak; úgy véli, hogy tekintettel az AKCS-országok rendkívül súlyos élelmezésbiztonsági helyzetére, ezeket az alapokat megfelelő intézkedésekkel kell kiegészíteni a helyi közösségek élelmezési autonómiájának fokozása érdekében;

3. megjegyzi, hogy 2022-ben az EFA végrehajtása hozzájárult a víz és a megfelelő higiénés körülmények, a villamos energiához való hozzáférés, a jogi segítségnyújtáshoz való hozzáférés, az élelmezésbiztonság és a táplálkozás, a környezetvédelem, az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló stratégiák és a természetes ökoszisztémák, az egészségügy, az oktatás és a vállalkozói készség/alkalmazhatóság javításához;

4. megállapítja, hogy az EFA a DG INTPA portfóliójának 33,2 %-át teszi ki a 2022-ben teljesített kifizetések tekintetében, amelyek 2 452 millió EUR-t tettek ki (ami az éves célkitűzés 98,08 %-a); megállapítja, hogy az Európai Beruházási Bank (EBB) kifizetései 461 millió EUR-t tettek ki; megjegyzi, hogy mivel a 11. EFA hatályvesztésre vonatkozó rendelkezése 2020. december 31-én lejárt, 2022-ben nem voltak új kötelezettségvállalások, kivéve a 10. és 11. EFA tartalékának az (EU) 2022/1223 határozat szerinti újrafelhasználásából származó pénzeszközök kötelezettségvállalásait, melyek az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS) országokban jelentkező élelmezésbiztonsági válságra és gazdasági sokkra adott uniós válaszintézkedésekre vonatkozó különleges intézkedésekhez kapcsolódtak; megállapítja, hogy az EBB AKCS beruházási kerettel kapcsolatos kifizetései 400 millió EUR-t tettek ki;

5. hangsúlyozza az „Európa együtt” megközelítés fontosságát az uniós támogatás hatékonysága és láthatósága szempontjából, és üdvözli a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy elmélyítse a tagállamokkal való koordinációt, és a lehető legjobban kiaknázza a partnerországokban meglévő szakértelmüket, erősebb Európát biztosítva a világon; tudomásul veszi a nyugat-mediterrán migrációs útvonal mentén létrejött regionális „Európa együtt” kezdeményezéseket, amelyek irányítócsoportjában a DG NEAR és a DG INTPA képviselői egyaránt részt vesznek, biztosítva a fellépések koherenciáját és a pénzügyi források optimális felhasználását;

6. rámutat, hogy a 11. EFA keretében a szerződések 60 %-át lezárták, és hogy a Bizottságnak 2024-ben be kell fejeznie a 9. EFA lezárását; tudomásul veszi a 10. EFA lezárása terén elért előrehaladást, miszerint a szerződések 95,2 %-át lezárták;

7. tudomásul veszi a DG INTPA arra irányuló erőfeszítéseit, hogy csökkentse a régi előfinanszírozások és a régi, fel nem használt kötelezettségvállalások szintjét (előbbi esetében 40 %, utóbbi esetében 35 % a célkitűzés); megállapítja, hogy a DG INTPA túlteljesítette a célt azáltal, hogy csökkentette az EFA régi előfinanszírozását 54,31 %-kal, valamint 52,51 %-kal mind az EFA régi, fel nem használt kötelezettségvállalásait, mind az EFA teljes felelősségi körét illetően; megjegyzi, hogy a fel nem használt kötelezettségvállalások tekintetében elérte az EFA-kra vonatkozó 35 %-os célt, méghozzá 36,83 %-kal;

8. megjegyzi azonban, hogy a Számvevőszék jelentése szerint a DG INTPA régi előfinanszírozás csökkentésére vonatkozó fő teljesítménymutatója nem veszi figyelembe azon évek számát, amelyekre vonatkozóan az egyes előfinanszírozási ügyletek nyitva maradtak, ezért a Számvevőszék úgy véli, hogy e fő teljesítménymutató elérése nem tükrözte a korábbi előfinanszírozási ügyletek klíringje során tapasztalt nehézségeket, amelyek közül néhány akár 12 évig is nyitott volt; tudomásul veszi a Bizottság válaszát, amely szerint ami a nyitott számlák és a legfeljebb 12 éve el nem számolt előfinanszírozások számviteli értékelését illeti, e régi előfinanszírozások többsége peres ügyekhez kapcsolódik; felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is tegyen jelentést a Parlamentnek ezekről a peres ügyekről, amint azt a Parlament 2015/PAR/0463. sz. ajánlása nyomán már megtette; megjegyzi továbbá, hogy a régi előfinanszírozás csökkentése és a korosított számlák kezelése érdekében a Bizottság már bevezetett éves kontrollokat, 2022-ben az EFA-kifizetések 93 %-át kellő időben teljesítették, egy (2023 októberében frissített) portfóliókezelési irányítópultot használ, amely lehetővé teszi a személyzet számára a felhasználatlan előfinanszírozás felgyülemlésének nyomon követését és a régóta esedékes számlák nyomon követését, és további intézkedéseket hoz, többek között eseti kampányok, szemináriumok és iránymutatások formájában;

9. megjegyzi, hogy a DG INTPA teljesítette azt a célkitűzését, hogy az EFA régi, lejárt szerződéseinek legfeljebb 13 %-a legyen érvényben; megjegyzi, hogy az EFA esetében 10,56 %-os, az Unió általános költségvetése esetében pedig 8,39 %-os eredményt ért el;

10. rámutat, hogy az EFA-k fennálló kötelezettségvállalásainak összege 2022-ben elérte a 12,6 %-ot, azaz a 8 250 millió EUR-t;

([1]) A Tanács (EU) 2022/1223 határozata (2022. július 12.) a 10. és 11. Európai Fejlesztési Alap keretén belüli projektekből visszavont pénzeszközöknek az afrikai, karibi és csendes-óceáni államokban (AKCS-államokban) Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújának következtében kialakult élelmezésbiztonsági válság és gazdasági sokk kezelésére irányuló intézkedések finanszírozásának céljára történő kiosztásáról (HL L 188., 2022.7.15., 147. o.).

A tevékenységek hatása a pénzügyi kimutatásokban

11. megjegyzi, hogy az előfinanszírozás 239 millió EUR-val csökkent, ami nagyrészt annak tudható be, hogy az aláírt szerződések számának csökkenése miatt kevesebb előleget fizettek ki (2021-ben 2 118 millió EUR-t, szemben a 2022. évi 853 millió EUR-val), és hogy következésképpen a készpénz- és pénzeszköz-egyenértékesek állománya 34 millió EUR-val nőtt az előfinanszírozás és az egyéb kifizetések csökkenése miatt;

12. megállapítja, hogy az elhatárolt kiadások összege 123 millió EUR-val növekedett az olyan, év végén érvényben lévő szerződések számának növekedése miatt, amelyekre vonatkozóan az év végéig nem validáltak költségigénylést, így a kiadásokat meg kellett becsülni;

13. megjegyzi továbbá, hogy a működési költségek összességében 74 millió EUR-val csökkentek, főként a vagyonkezelői alapok felszámolása miatt, ami a kiadásaik fedezéséhez szükséges hozzájárulások csökkenését eredményezte, és hogy a sürgősségi segélyekkel kapcsolatos kiadások növekedtek, mivel a 10. és 11. EFA visszavont pénzeszközeit újra felhasználták az ukrajnai háború negatív hatásainak leküzdésére;

14. hangsúlyozza, hogy az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépésének hatását illetően a Számvevőszék arra a következtetésre jutott, hogy annak az EFA 2022. évi beszámolójára nincs olyan pénzügyi hatása, amelyről be kellene számolni, és hogy az EFA 2022. december 31-re vonatkozó beszámolója megfelelően tükrözi a kilépési folyamat akkori helyzetét;

A beszámoló megbízhatósága

15. megjegyzi, hogy a 9. EFA (2000–2007) költségvetése csak 13,8 milliárd EUR volt, és hogy a 10. EFA (2008–2013) költségvetése csaknem megkétszereződött, 22,7 milliárd EUR-ra, továbbá hogy a 11. EFA magas összeget, 30,5 milliárd EUR-t biztosít, amelyből 29,1 milliárd EUR-t az AKCS-országoknak, illetve 0,4 milliárd EUR-t a TOT-oknak különítettek el, 1 milliárd EUR-t pedig az igazgatási költségekre fordítanak;

16. tudomásul veszi a Bizottság azon bejelentését, hogy 2021 októberében lezárja a 8. EFA-t; rámutat arra, hogy az EFA 2022. évi pénzügyi évre vonatkozó éves beszámolójában a Bizottság jelezte, hogy a 8. EFA valamennyi tevékenysége lezárult, és hogy az EFA elszámolásaiban minden szerződést és pénzügyi határozatot lezártak, valamint hogy a fennmaradó nyitott visszafizetési felszólításokat átutalták a 9. EFA-ba; megállapítja azonban, hogy az elszámolásokban mégis még szerepeltek a 8. EFA-ra vonatkozó pénzügyi információk, és 2022-ben a 8. EFA egyes egyenlegei még mindig nem voltak elszámolva; megjegyzi, hogy a 8. EFA operatív lezárására a terveknek megfelelően 2021-ben került sor, és hogy a 8. EFA teljes számviteli lezárása folyamatban lévő visszafizetési felszólítások miatt függőben van;

17. megállapítja, hogy a Számvevőszék a kilencedik, tizedik és tizenegyedik EFA által finanszírozott tevékenységekről szóló, a 2022. évi pénzügyi évre vonatkozó éves jelentésében arra a következtetésre jutott, hogy a 2022. december 31-én véget érő pénzügyi évre vonatkozó beszámoló minden lényegi szempontból híven és az (EU) 2018/1877 tanácsi rendelet ([2]) (az EFA pénzügyi szabályzata) előírásainak és a költségvetési számviteli standardoknak megfelelően tükrözi az EFA-k pénzügyi helyzetét, a tárgyévi műveletek eredményét, a pénzforgalmat és a nettó eszközállomány változásait;

A beszámoló alapjául szolgáló ügyletek jogszerűsége és szabályszerűsége

18. megjegyzi a Számvevőszék véleményét, miszerint a 2022. december 31-én véget érő évre vonatkozó beszámoló alapjául szolgáló bevételek minden lényeges szempontból jogszerűek és szabályszerűek;

19. megjegyzi, hogy az Európai Fejlesztési Alap (EFA) végrehajtása olyan országokat érint, amelyek az éghajlatváltozás, a csökkenő biodiverzitás és a bizonytalan élelmiszer-ellátás súlyosbító hatásaival néznek szembe, és amelyeket a Covid19-világjárványnak és Oroszország Ukrajna elleni indokolatlan és provokáció nélkül indított agresszív háborújának következményei, valamint az adósságnövekedés, az új és a feledésbe merült humanitárius válságok és konfliktusok meggyengítettek, növelve az egyenlőtlenségeket és a szegénységet; ezért ragaszkodik ahhoz, hogy az EFA keretében fennmaradó projektek a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának előmozdítására összpontosuljanak; megismétli, hogy a biztonság, a kölcsönösen előnyös partnerségek és a nemzetközi együttműködés alapvető feltételei annak, hogy a világ 2030-ig és azon túl is előrehaladást érjen el a fenntartható fejlődési célok terén;

20. ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy számos lehetséges oka van annak, hogy a Számvevőszék egymást követően elutasító véleményeket adott a kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről, mivel a 2022. december 31-én véget érő évre vonatkozó beszámolóban elfogadott kiadásokat lényeges hibaszint jellemzi; megjegyzi ugyanakkor, hogy az EFA végrehajtásának háttere kockázatos, összetett és gyorsan változó, a földrajzi eloszlás, a végrehajtó szervezetek és a partnerországok, valamint a segítségnyújtási módszerek tekintetében figyelemreméltó különbségekkel;

([2]) A Tanács (EU) 2018/1877 rendelete (2018. november 26.) a 11. Európai Fejlesztési Alapra alkalmazandó pénzügyi szabályzatról és az (EU) 2015/323 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 307., 2018.12.3., 1. o.).

21. megjegyzi, hogy az ügyletek szabályszerűségének ellenőrzése céljából a Számvevőszék megvizsgált egy 140 ügyletből álló, az EFA-n belüli kiadások teljes körére nézve reprezentatív mintát; megjegyzi továbbá, hogy ez a minta a Szükséghelyzeti Alap Afrikáért uniós eszközhöz kapcsolódó 27 tranzakcióból, 20 uniós képviselet ([3]) által engedélyezett 98 tranzakcióból, valamint a Bizottság székhelyén jóváhagyott 15 kifizetésből állt;

22. aggodalommal jegyzi meg, hogy a 140 vizsgált tranzakcióból 57 (40,7 %) tartalmazott hibát, míg 2021-ban ugyanennyi tranzakcióra 54 (38,8 %) hiba jutott; hangsúlyozza továbbá, hogy a Számvevőszék 48 hibát számszerűsített (2021-ben 43-at), amely alapján a 2022. évi pénzügyi évre vonatkozó hibaszintet 7,1 %-ra becsülte (2021-ben ez 4,6 % volt);

23. aggodalommal állapítja meg, hogy a hibák tipológiája szerint a 2022. évi pénzügyi évben a fel nem merült kiadásokhoz kapcsolódó becsült hibaszint 51 % (2021-ben 14,9 %), a nem támogatható kiadásokhoz kapcsolódó becsült hibaszint 24 % (2021-ben 38,6 %), a közbeszerzési szabályok súlyos megsértéséhez kapcsolódó becsült hibaszint 16 % (2021-ben 14,6 %), az alapvető bizonylatok hiányához kapcsolódó becsült hibaszint 7 % (2021-ben 23,3 %), az egyéb típusú hibákhoz kapcsolódó becsült hibaszint pedig 2 % (2021-ben 8,6 %) volt; tudomásul veszi a Bizottság válaszát, miszerint a legtöbb hiba, amelyet el lehetett volna kerülni, a túlzott mértékű elszámolással (fel nem merült kiadások) kapcsolatos, ami a végrehajtó partnerek által a közvetett irányításban nyújtott elégtelen pénzügyi beszámolásnak tudható be, és nem érinti a projektek végrehajtását;

24. tudomásul veszi a Bizottság válaszát, amely szerint 2022-ben az összesített hibák mintegy 50 %-a a túlzott mértékű elszámolásból ered, amely gyakorlat szerint a fel nem merült kiadásokat felmerült kiadásként tüntetik fel az elszámolásokban, és ezért ideiglenesek, mivel azok a végleges elszámolást követően már nem fognak létezni; tudomásul veszi továbbá a Bizottság által a felmerült kiadások könnyebb azonosítása érdekében tett intézkedéseket, és felhívja a Bizottságot, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot ezen intézkedések hatásairól;

25. megjegyzi, hogy 2022-ben a DG INTPA előzetes ellenőrzései megakadályozták összesen 167,94 millió EUR összegű nem támogatható kiadás kifizetését, ami a teljes kiszámlázott összeg 2,91 %-ának felel meg, és meghaladja a DG INTPA által e mutatóra meghatározott referenciaértéket (2 %), és meghaladja a 2021. évi eredményt (2,62 %); ösztönzi a Bizottságot, hogy tökéletesítse tovább a kontrollrendszereket;

26. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az EFA benini nemzeti programengedélyezője a közbeszerzési szabályok súlyos megsértésével kötött szerződést egy tanácsadó céggel az országban a civil társadalmi szerepvállalás megerősítésére; aggodalommal állapítja meg, hogy a Bizottság szerint az értékelőbizottság „mérlegelési jogkörét” használta egy olyan számítási módszer alkalmazására, amelyet az eljárás során nem dokumentáltak megfelelően; tudomásul veszi a Bizottság által ennél a küldöttségnél feltárt hiányosságok kezelése és más küldöttségek hasonló problémáinak elkerülése érdekében tett intézkedéseket; megjegyzi, hogy a benini uniós küldöttség hibaszintje a teljes hiba mintegy 30 %-át tette ki, és ha ezt nem vették volna figyelembe, a teljes hiba 7,1 % helyett körülbelül 4,7 % lett volna; emlékeztet arra, hogy az átláthatóság és az elszámoltathatóság alapvető fontosságú a nem kormányzati szervezetek számára, amelyeknek az uniós pénzügyi szabályokkal és értékekkel teljes összhangban kell eljárniuk, különösen az uniós alapok kezelése során, és hangsúlyozza, hogy a nem kormányzati szervezeteket támogatni kell ellenőrzési és felügyeleti rendszereikben, különösen azokat, amelyek harmadik országokban működnek; emlékeztet arra, hogy a nem kormányzati szervezeteket ugyanolyan szintű ellenőrzésnek és vizsgálatnak vetik alá, mint az uniós források bármely más kedvezményezettjét;

27. aggodalommal állapítja meg, hogy a becsült hibaszint szisztematikusan meghaladja a lényegességi küszöböt (2 %); aggodalommal állapítja meg, hogy a 2021. évi pénzügyi évhez képest a becsült hibaszint 2,5 %-kal nőtt, szemben a 2020-as és a 2021-es pénzügyi év közötti 0,8 %-os növekedéssel;

28. megjegyzi, hogy 2022-ben a Bizottság 333 beszedési megbízást adott ki 293 szerződéssel kapcsolatban, összesen 62,92 millió EUR értékben;

Átláthatóság és az ellenőrző és minőségbiztosítási rendszerek hatékonysága

29. tudomásul veszi a Számvevőszék észrevételét, miszerint 2022-ben a Bizottság és végrehajtó partnerei a programbecslésekhez és vissza nem térítendő támogatásokhoz, valamint a kedvezményezett országokkal, nemzetközi szervezetekkel és tagállami ügynökségekkel kötött hozzájárulási és hatáskör-átruházási megállapodásokhoz kapcsolódó tranzakciókban több hibát követtek el, mint más támogatási formáknál (pl. építési beruházásokkal, valamint szállítási és szolgáltatási szerződésekkel kapcsolatos támogatásoknál); megállapítja továbbá, hogy a Számvevőszék által vizsgált 99 ilyen típusú tranzakcióból 46-nál merült fel számszerűsíthető hiba, amelyek a becsült hibaszint 86 %-át tették ki; tudomásul veszi, hogy a DG INTPA jelenleg felülvizsgálja ellenőrzési stratégiáját, beleértve a jelentéstételi követelményeket is, és vizsgálja a lehetséges korrekciós intézkedéseket; kéri a Bizottságot, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot felülvizsgált ellenőrzési stratégiájáról;

([3]) Benin, Botswana, Burkina Faso, Dzsibuti, Etiópia, Fidzsi, Gabon, São Tomé és Príncipe, Bissau-Guinea, Haiti, Elefántcsontpart, Libéria, Madagaszkár, Malawi, Nigéria, Tanzánia, Gambia, Togo, Uganda és Zimbabwe.

30. megállapítja, hogy a Számvevőszék jelentése szerint 23 számszerűsíthető hiba és öt nem számszerűsíthető hiba esetében a Bizottságnak elegendő információ állt rendelkezésére ahhoz, hogy a kiadások elfogadása előtt megelőzze, illetve feltárja és korrigálja a hibákat; megjegyzi továbbá, hogy a Számvevőszék értékelése szerint, ha a Bizottság megfelelően felhasználta volna a rendelkezésére álló összes információt, a becsült hibaszint 5,5 százalékponttal alacsonyabb lett volna, míg 2021-ben 2,4 százalékponttal alacsonyabb; tudomásul veszi a Bizottság válaszát, amely szerint a legtöbb olyan hiba, amelyet el lehetett volna kerülni, a végrehajtó partnerek által a közvetett irányításban nyújtott elégtelen pénzügyi beszámolásnak tudható be; tudomásul veszi a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy felülvizsgálja ellenőrzési stratégiáját, beleértve a jelentéstételi követelményeket is, és felhívja a Bizottságot, hogy hivatkozzon a meghozott korrekciós intézkedésekre;

31. megjegyzi, hogy a Számvevőszék jelentése szerint 22, számszerűsíthető hibával érintett tranzakció esetében került sor ellenőrzésre vagy költségvizsgálatra, ezek 2,3 százalékponttal járultak hozzá a becsült hibaszinthez; megjegyzi továbbá, hogy a DG INTPA kontrollrendszere előzetes ellenőrzéseken alapul, valamint hogy az ellenőrzésekről vagy költségvizsgálatokról szóló jelentésekben szereplő, a ténylegesen elvégzett munkára vonatkozó információk nem tették lehetővé a Számvevőszék számára annak megítélését, hogy az említett előzetes ellenőrzések során a hibák feltárhatók és korrigálhatók lettek volna-e, mivel a jelentések nem terjednek ki a bejelentett kiadások 100 %-ára, és nem tartalmaznak elegendő részletet annak megerősítéséhez, hogy azok a tételek, amelyeknél a Számvevőszék hibákat tárt fel, az előzetes ellenőrzések részét képezték-e; e tekintetben megjegyzi, hogy a Bizottság rendszeresen frissíti a kiadások ellenőrzésére vonatkozó feladatmeghatározást a jelentéstétel teljességének és egyértelműségének javítása érdekében; felkéri a Bizottságot, hogy az elért javulásról tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot;

32. hangsúlyozza, hogy a Számvevőszék két olyan kifizetési területet azonosított, ahol a fizetési feltételek jellege miatt jellemzően kevesebb hiba fordul elő a tranzakciókban: a) költségvetés-támogatás és b) nemzetközi szervezetek által lebonyolított olyan több támogatót tömörítő projektek, amelyeknél az ún. „feltételezéses megközelítést” alkalmazzák; megjegyzi, hogy a Számvevőszék 2022-ben két költségvetés-támogatási tranzakciót és nyolc nemzetközi szervezetek által irányított „feltételezéses megközelítést” alkalmazó projektet ellenőrzött;

33. kiemeli a helyi végrehajtó partnerek szerepét, valamint támogatásuk és a kapacitásépítés biztosításának szükségességét; megjegyzi, hogy az EFA-projektek fokozatos megszüntetésével meg kell őrizni az uniós alapok kezelésével kapcsolatos helyi szakismeretet annak a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) – Globális Európa projektjeiben való felhasználása érdekében; hangsúlyozza, hogy szükség lenne az uniós projektek értékelésére és nyomon követésére, valamint azokról jelentést kellene tenni hatékonyságuk meghatározása és a nem kívánt negatív hatások elkerülése érdekében;

34. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a korábbi évekhez hasonlóan néhány nemzetközi szervezet csak korlátozott (például kizárólag az adatok megtekintésére feljogosító) hozzáférést biztosított a dokumentumokhoz, ami hátráltatta a számvevőszéki ellenőrzés tervezését és végrehajtását, csorbította annak minőség-ellenőrzését, valamint késedelmekhez vezetett; megjegyzi, hogy az ENSZ-szervekkel és a Világbankkal több alkalommal is megvitattak a kontrollmechanizmusokkal kapcsolatos kérdéseket, többek között a közös technikai referenciacsoport és az EU–ENSZ FAFA munkacsoport ülései keretében, valamint hogy közös technikai csoportokat hoztak létre az ellenőrzési és kontrollmechanizmusokkal kapcsolatos kérdések rendszeres megvitatására; megjegyzi továbbá, hogy a Bizottság együttműködik az érintett nemzetközi szervezetekkel, és intenzívebb kommunikációt folytatott velük a Számvevőszék dokumentumokhoz való hozzáféréséről; ösztönzi a Bizottságot, hogy fokozza ezeket az erőfeszítéseket;

35. megállapítja, hogy a DG INTPA-nak a fennmaradó hibaarányra vonatkozó tizenegyedik vizsgálata, amelyet 2022-ben a főigazgatóság megbízásából egy külső szerződő fél végzett, úgy becsülte, hogy az általános fennmaradó hibaarány immár a hetedik egymást követő évben a Bizottság által meghatározott 2 %-os lényegességi küszöb alatt van: 1,15 % (2021-ben 1,14 %);

36. hangsúlyozza, hogy a Számvevőszék értékelése szerint a fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálat nem minősül bizonyosságot nyújtó szolgáltatásnak vagy ellenőrzésnek, és a DG INTPA által rendelkezésre bocsátott, fennmaradó hibaarányra vonatkozó módszertanon és kézikönyvön alapul; megjegyzi, hogy a DG INTPA egyértelművé teszi, hogy a fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálat a fennmaradó hibák becsült pénzügyi hatásának fő mutatója, azaz méri a belső kontrollrendszer megfelelő működését, és így demonstrálja a Bizottság korrekciós képességét; hangsúlyozza, hogy a Számvevőszék a korábbi évekhez hasonlóan most is korlátozásokat állapított meg a vizsgálatban; megjegyzi, hogy a Számvevőszék a fennmaradó hibaarányra vonatkozó 2022. évi vizsgálatban alkalmazott számítási módszer felülvizsgálata során úgy ítélte meg, hogy a fennmaradó hibaarányt alulbecsülték, és hogy a Számvevőszék számítása 1,35 %-os fennmaradó hibaarányt eredményezett; megjegyzi továbbá, hogy a Számvevőszék a korábbi évekhez hasonlóan úgy véli, hogy a fennmaradó hibaarány módszertana lehetővé teszi a szerződő fél számára, hogy teljes mértékben a DG INTPA irányítási ellenőrzéseinek eredményeire támaszkodjon, és hogy a más ellenőrök munkájára való támaszkodás ellentétes a fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálat céljával;

37. megjegyzi, hogy 2018 óta a DG INTPA jelentősen csökkentette az éves tevékenységi jelentésekben szereplő fenntartások hatókörét (azaz a fenntartások által lefedett kiadások arányát), és hogy a 2022. évi éves tevékenységi jelentés hasonlóképpen nem tartalmaz fenntartásokat; megjegyzi, hogy a Számvevőszék a 2022. évi éves tevékenységi jelentésben indokolatlannak találja a fenntartások hiányát, és úgy véli, hogy az részben a fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálat korlátaiból ered; tudomásul veszi a Bizottság válaszát, amely szerint a fenntartások hiányát a fennmaradó hibaarányra vonatkozó módszertannak és utasításoknak a Bizottság központi szolgálatai általi helyes alkalmazása indokolja;

38. megjegyzi, hogy a DG INTPA becslése szerint a kifizetéskor kockázatosnak minősülő teljes összeg 83,3 millió EUR (a 2022. évi kiadások 1,4 %-a), a záráskor kockázatosnak minősülő teljes összeg pedig 71,7 millió EUR; megjegyzi továbbá, hogy a kifizetéskor kockázatosnak minősülő összegből a DG INTPA becslései szerint a következő években végzendő ellenőrzései 11,6 millió EUR-t (19 %) fognak korrigálni (ez az összeg az úgynevezett „korrekciós képesség”);

39. megjegyzi, hogy a DG INTPA azonosított kontrollhiányosságokkal és magas kockázatokkal foglalkozó 2022. évi cselekvési terve magában foglalja a Számvevőszék jelentéseiben / a fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálatban foglalt megállapítások hasznosulásvizsgálatának javítását, és hogy 2022 szeptemberében elfogadták a fennmaradó hibaarányra vonatkozó kézikönyv és módszertan új verzióit a Számvevőszék korábbi észrevételeiben felvetett problémák kezelése érdekében; tudomásul veszi a Bizottság válaszát, amely szerint a módosított szabályokkal elkerülhető a korábbi ellenőrzési munkákra való túlzott támaszkodás, mivel mostantól megkövetelik, hogy a korábbi ellenőrzési munkákra való támaszkodás eseteit a múltbeli átlagok fényében kövessék nyomon; megjegyzi továbbá, hogy a Bizottság teljes mértékben végrehajtotta a Számvevőszék 2020. évi éves jelentésének azon ajánlását, hogy állapítsa meg a fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálatot végző vállalkozó azon kötelezettségét, hogy jelentse a Bizottságnak a munkája során felmerülő, az uniós költségvetést érintő csalásgyanús eseteket; sajnálja azonban, hogy a Bizottság nem fogadja el a Számvevőszék 2022. évi éves jelentésében foglalt, a fennmaradó hibaarányra vonatkozó módszertan javítására és megfelelő alkalmazásának ellenőrzésére vonatkozó ajánlást, mivel úgy véli, hogy nincs szükség a fennmaradó hibaarányra vonatkozó vizsgálathoz használt módszertan módosítására a nagy értékű tételek extrapolációja tekintetében;

A csalások megelőzése, feltárása és korrekciója

40. megjegyzi, hogy a DG INTPA 2014 óta az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által rendelkezésre bocsátott módszertan alapján dolgozza ki és hajtja végre saját csalásellenes stratégiáját, és hogy a stratégiát hatálybalépése óta háromszor frissítették; megjegyzi, hogy a DG INTPA úgy határozott, hogy elhalasztja csalás elleni stratégiájának (eredetileg 2022-re tervezett) félidős értékelését a Belső Ellenőrzési Szolgálat, a Számvevőszék és az OLAF által vezetett számos folyamatban lévő ellenőrzés és aktualizálás miatt; megjegyzi továbbá, hogy a DG INTPA a vonatkozó cselekvési terv 90 %-át végrehajtotta, és hogy az összes intézkedést a bejelentett határidőkön belül végrehajtották, eltekintve az OLAF-fal közösen megvizsgált, a csalási esetek anonimizált példáinak a Bizottság belső hálózatán belüli terjesztésének lehetőségétől, amelyet 2023-ban hajtottak végre;

41. megjegyzi, hogy a DG INTPA hozzájárult a Bizottság csalás elleni stratégiájához is, és nyomon követte az OLAF 2018–2022-ben kiadott pénzügyi ajánlásait, ami a pénzügyi ajánlások mindössze 24 %-ának lezárását és a pénzügyi ajánlások 76 %-ának nyomon követését eredményezte; üdvözli a 2022-ben elért eredményeket, például a csalással kapcsolatos információk kezelésére vonatkozó új belső iránymutatások hatálybalépését, a DG INTPA csalás elleni hálózatának megerősített kinevezési rendszerét, a DG INTPA végrehajtó partnereivel és kedvezményezettjeivel kapcsolatos külső figyelemfelkeltő intézkedések elindítását, az összes belső weboldal, kézikönyv és adatbázis folyamatos frissítését, valamint a személyzet minden tagjának szóló éves feljegyzést a szakmai etikai normákról, a csalásmegelőzésről és -felderítésről, valamint az információk közzétételére vonatkozó szabályokról;

42. megjegyzi, hogy 2022 végén a DG INTPA 24 folyamatban lévő vizsgálatról tudott, és az OLAF tájékoztatta 6 pénzügyi és/vagy igazgatási ajánlást tartalmazó vizsgálat, valamint 7 ajánlás nélküli vizsgálat lezárásáról, továbbá 2 ügynek az Európai Ügyészséghez történő áthelyezéséről; megjegyzi, hogy a DG INTPA szisztematikusan továbbított az OLAF-nak minden olyan esetet, amelyben csalás vagy szabálytalanság gyanúja merült fel, és szorosan figyelemmel kísérte az OLAF által bejelentett valamennyi pénzügyi ajánlást;

43. megjegyzi, hogy a DG INTPA 2021–2024 közötti időszakra szóló csalás elleni stratégiájának első kiemelt célkitűzése a csalással kapcsolatos kérdésekkel kapcsolatos belső és külső tudatosság növelése, többek között képzési lehetőségek révén; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy a Számvevőszék négy küldöttségnél végzett kiküldetése során úgy találta, hogy hiányoznak a csalásmegelőzési képzések (a személyzet az elmúlt 5 évben nem részesült csalásmegelőzési képzésben);

44. üdvözli, hogy a DG INTPA optimalizálta a korai felismerési és kizárási rendszer csalás elleni szankciókkal kapcsolatos eszközként való használatát, és fokozta a költségvetés-támogatással kapcsolatos csalás elleni intézkedéseket;

Uniós költségvetés-támogatás

45. megjegyzi, hogy az EFA keretében 2022-ben teljesített költségvetés-támogatási kifizetések 105,2 millió EUR-t tettek ki;

46. az összehasonlítás kedvéért megjegyzi, hogy 2022-ben Ukrajna számára nyújtották a harmadik legnagyobb költségvetés-támogatási portfóliót, a folyamatban lévő műveletekre fordított közel 800 millió EUR összeggel;

47. kiemeli, hogy az elmúlt 3 évben az uniós költségvetés-támogatás összesen 6 milliárd EUR – 2020-ban 3 milliárd EUR, 2021-ben 1,2 milliárd EUR, 2022-ben pedig 1,8 milliárd EUR – összegű kifizetést biztosított; megjegyzi továbbá, hogy a költségvetés-támogatás az Európai Bizottság kifizetéseinek 15 %-át tette ki a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) (NDICI - Globális Európa), az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III), a Grönlandot is magában foglaló tengerentúli társulási határozat (DOAG) vagy az elődeszközök keretében;

48. megjegyzi, hogy 2022-ben az európai szomszédság vált a költségvetés-támogatás legnagyobb kedvezményezettjévé (38 %), ezt követi a szubszaharai Afrika (24 %), Ázsia (18 %), a Nyugat-Balkán (8 %), Latin-Amerika (6 %), a karib-tengeri térség (2 %), a tengerentúli országok/területek (2 %) és a csendes-óceáni térség (2 %), és hogy szerződéstípus szerint az ágazati reformra vonatkozó teljesítési szerződések túlsúlyban vannak az állam- és rezilienciaépítési szerződésekhez és a fenntartható fejlődési célokra vonatkozó szerződésekhez képest, mivel az előbbiek a portfólió értékének 74 %-át teszik ki, szemben az utóbbiak által képviselt 24,5 %-kal, illetve 1,5 %-kal;

49. emlékeztet arra, hogy a Számvevőszék szabályszerűségi ellenőrzése ([4]) csak addig a pontig terjedhet, amikor a Bizottság a költségvetés-támogatást kifizeti a kedvezményezett országnak, mivel ezek a pénzeszközök azután beolvadnak a fogadó ország saját költségvetési forrásaiba;

50. megjegyzi, hogy 2022-ben az EFA-kifizetések legnagyobb kedvezményezettjei Mozambik, Szudán és a Kongói Demokratikus Köztársaság voltak, míg a legnagyobb finanszírozban részesülő ágazatok a kormányzat és a civil társadalom, a mezőgazdaság, az energia és a szociális infrastruktúrák és szolgáltatások voltak; megjegyzi, hogy az EFA végrehajtása olyan országokat érint, amelyek egyre súlyosabb hatásokkal szembesülnek az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és az élelmiszer-ellátás bizonytalansága miatt, és amelyeket gyengítenek a növekvő adósság, valamint az új és az elfeledett humanitárius válságok és konfliktusok, amelyek növekvő egyenlőtlenséget és szegénységet idéznek elő; kéri, hogy az EFA-t kössék feltételekhez abban az esetben, ha bizonyíték van az emberi jogok megsértésére, valamint hogy ellenőrizzék a vele kapcsolatos korrupciót és adókijátszást;

51. szorosabb koordinációra szólít fel a Bizottság, az EKSZ és az uniós küldöttségek között, hogy megkönnyítsék az érintett helyi szereplőkkel folytatott megbeszéléseket és együttműködést a fejlesztéshatékonysági célkitűzéseknek leginkább megfelelő projektek azonosítása érdekében;

52. megjegyzi, hogy a helyi, nem kormányzati szereplők megfelelő helyzetben lévő partnerek ahhoz, hogy uniós segítséget nyújtsanak a rászorulóknak, különösen a távoli területeken; kiemeli, hogy az e szervezetekkel való megerősített uniós együttműködés felgyorsíthatja a fejlesztési együttműködés hatékonyságát;

A 2021. évi mentesítés nyomon követése

53. a Bizottság 2021. évi mentesítésre vonatkozó nyomonkövetési jelentése alapján megjegyzi, hogy folyamatban van a külső fellépések kontrolljainak digitalizálása a vállalati gyakorlatok és eszközök elfogadása érdekében, és hogy a vállalati e-auditra való közelgő átállás elő fogja segíteni az auditok és ellenőrzések megállapításainak szisztematikusabb és integráltabb nyomon követését, elősegítve ezáltal a holisztikusabb nyomonkövetési folyamatot;

54. megjegyzi, hogy 2023-ban újraindultak az ENSZ személyzetével közös képzések, és a Bizottság megállapodott az ENSZ-szel abban, hogy közös technikai csoportokat hoz létre az ellenőrzési és kontrollmechanizmusokkal kapcsolatos kérdések rendszeres megvitatására, valamint hogy a Bizottság továbbra is lépéseket fog tenni annak érdekében, hogy gyakorlati és hosszú távú megoldásokat találjon ezekre a kérdésekre;

55. megjegyzi, hogy 2022-ben a DG INTPA értékelte 20 olyan globálisan működő nemzetközi szervezet által végrehajtott intézkedések kiadásainak ellenőrzése során tett rendszerszintű megállapításokat, amelyek ellenőrzési feladatainak kezelése központosított, és hogy 2023 januárjában megosztotta megállapításait, valamint a javasolt kockázatcsökkentő intézkedéseket az illetékes központbeli és küldöttségbeli munkatársakkal;

56. megjegyzi, hogy a Bizottság és partnerintézményei (ideértve a fejlesztésfinanszírozási intézményeket és a fejlesztési ügynökségeket is) aktívan együttműködnek a helyi magánszektorbeli szervezetekkel annak érdekében, hogy megvitassák a kihívásokat és a finanszírozáshoz való hozzáférés pénzügyi eszközök – például vegyes finanszírozási műveletek – révén történő javításának lehetőségeit, és hogy a szakpolitikai párbeszéd a partnerországokkal partnerségben zajlik az EU küldöttségein és a nemzeti beruházási fórumokon keresztül; hangsúlyozza a magánszektor mozgósításának fontosságát a fejlesztésfinanszírozási hiány megszüntetése és a fenntartható fejlődési célok elérése érdekében;

57. üdvözli a Global Gateway stratégiát mint a globális kihívásokra adott összehangolt uniós választ; úgy véli, hogy az új geostratégiai kihívások idején az Unió kül- és biztonságpolitikai és fejlesztési együttműködési szereplőinek jobban össze kell hangolniuk tevékenységüket annak érdekében, hogy az Unió jelenlétét és láthatóságát világszerte növeljék a partnerországokban nemzeti értéket teremtő kemény és puha infrastrukturális beruházások révén, a magánszektorral és a fejlesztési finanszírozó intézményekkel való együttműködés révén, összhangban a fenntartható fejlődési célokkal;

58. emlékeztet arra, hogy a globális válságok mind az országokon belül, mind az országok között egyenlőtlenségeket teremtettek és fokozták azokat, aláásva a társadalmi kohéziót, és ezzel összefüggésben üdvözli az egyenlőtlenségi mutató (I-Marker) kidolgozását, amely megbízható jelentéstételi és teljesítményértékelési rendszert hoz létre valamennyi beavatkozásnak az egyenlőtlenségek csökkentéséhez való hozzájárulásáról;

59. megismétli a Számvevőszék által a Bizottságnak tett ajánlásokat:
   a) annak ellenőrzése, hogy a lezárt EFA-k számviteli egyenlegeit időben elszámolták-e;
   b) annak ellenőrzése, hogy az előfinanszírozást és a számlákat időben elszámolták-e az éves beszámolóban;
   c) intézkedés az uniós külképviseletek kontrollrendszereinek javítása érdekében az előfinanszírozás elszámolása terén;
   d) emlékeztetés a héaszabályok betartásának és a megfelelő ellenőrzések elvégzésének kötelezettségére;
   e) az előzetes kontrollok megerősítése a kiadások elfogadása előtt;
   f) a fennmaradó hibaarányra vonatkozó módszertan javítása és megfelelő alkalmazásának ellenőrzése.

([4]) Az Európai Számvevőszék 25/2019. sz. különjelentése: Adatminőség a költségvetés-támogatásban: a változó részletek kifizetéséhez használt egyes mutatók és az ellenőrzések hiányosságai.